

Landeshauptstadt
München
**Referat für Arbeit
und Wirtschaft**

Робота в Мюнхені

MBO

Münchner Beschäftigungs-
und Qualifizierungsprogramm

Робота в Мюнхені

- 1. Вступ**
- 2. Знаходження в Німеччині**
- 3. Житло**
- 4. Вивчення німецької мови**
- 5. Робота**
- 6. Визнання сертифікатів**
- 7. Банківські реквізити**
- 8. Здоров'я**
- 9. Діти та сім'я**
- 10. Консультаційні центри**
- 11. Важливі адреси**

1. Вступ

Шановні читачки та читачі,

Ви нещодавно у Мюнхені? Та Ви шукаєте роботу? Читайте далі та не соромтеся звертатися до нас з Вашими запитаннями. Ми хочемо, щоби Ви отримали роботу і тому зібрали для Вас корисну інформацію на тему «Робота та проживання в Мюнхені» в цій брошурі.

Доступ до роботи є центральним ключем для того, щоб добре влаштуватися в новій країні та поворотний і ключовий момент самовизначеного життя. Департамент праці та економіки міста Мюнхена хоче підтримати Вас на цьому шляху.

Ми знаємо, як важко приїхати в Мюнхен із-за кордону і одразу знайти роботу в новому місті. Особливо якщо Ви не достатньо знайомі з Мюнхеном і, можливо, не володієте достатніми мовними навичками.

Тому що робота та зайнятість має центральне значення, існує особистий консультаційний центр

для Вас: Це інформаційний центр з міграції та роботи за адресою Sonnenstraße 12a.

Тут Ви отримаєте безкоштовну консультацію та важливу інформацію по темі «Робота та життя в Мюнхені».

Бажаємо Вам гарного прибуття і багато успіхів!

Dr. Petra Schütt
Начальник відділу
міської політики зайнятості
та кваліфікації

2. Перебування в Німеччині

Як громадянин ЄС, Ви маєте право знаходитись в Німеччині до трьох місяців.

Якщо Ви хочете залишитися довше трьох місяців, Ви повинні відповідати принаймі одній з таких умов:

- > Ви працевлаштовані або працюєте на себе.
- > Ви маєте достатні засоби для існування та маєте медичну страховку (також для студентів і слухачів курсів)

**До громадян, які не є громадянами/нками ЄС існують також відхилення від правил. Більше інформації можна отримати в імміграційних органах: www.muenchen.de/kvr
Інформація для біженців з України за адресою: www.muenchen.de/ukraine**

3. Проживання

Житло

У Мюнхені дуже складно знайти квартиру. Ціни на оренду в Мюнхені надвичайно високі. Актуальний поточний індекс орендної плати для Мюнхена допоможе Вам визначити місцеву орендну плату для Вашої квартири.

Використовуйте онлайн-програму розрахунків за інтернет адресою:

stadt.muenchen.de/infos/mietspiegel

Договір оренди

Договори оренди в Німеччині повинен бути укладений в письмовій формі.
Орендодавці зазвичай вимагають депозит наперед.
Сума може відрізнятися, але має бути не більше тримісячної «холодної» оренди.

Що означає «холодна» і «тепла» оренда?

Холодна оренда

= базова орендна плата (без додаткових витрат)

Тепла оренда

= холодна оренда + додаткові витрати (опалення, вода, вивіз сміття)

Пошук житла є можливий через

> Інтернет-портали нерухомості

> Агента з нерухомості

> Оголошення в газеті

У Мюнхені також є квартири за нижчими цінами оренди, так зване соціальне житло.

Контактний пункт для тих, хто шукає житло:

Допомогу щодо анкети-заявки та інформація щодо резюме можна отримати через інтернет-платформу Соціальне житло онлайн (SOWON): www.sowon-muenchen.de

Департамент з питань житла та міграції
Amt für Wohnen und Migration
Franziskanerstraße 6 – 8,
81669 München,
тел. 089 233-96820

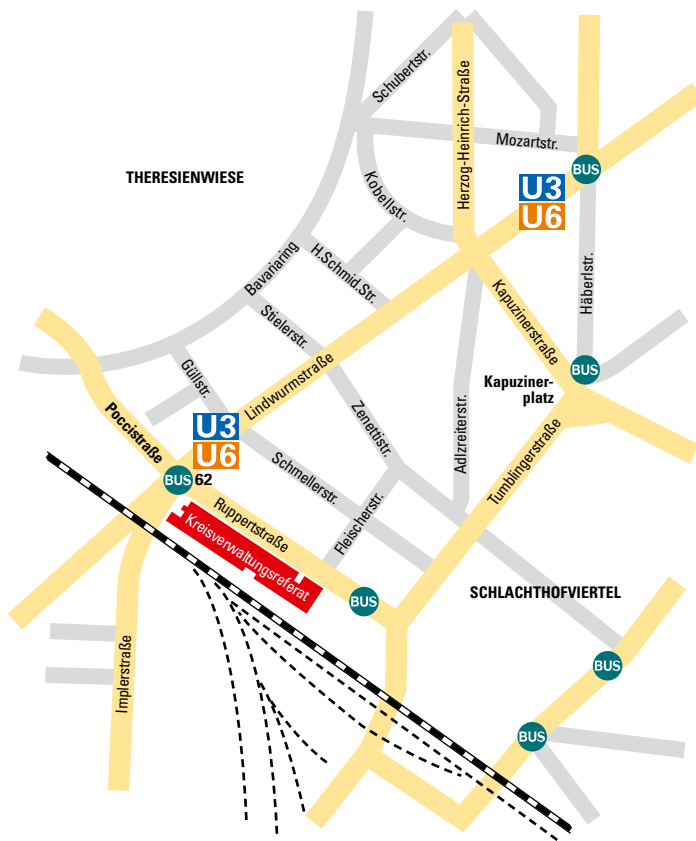
Реєстрація

Якщо Ви переїжджаєте в Мюнхен на постійне місце проживання, Ви повинні зареєструватися в районному відділі адміністрації (KVR) міста Мюнхена протягом двох тижнів.

Інакше Ви порушуєте установлений порядок і можете отримати штраф. Після реєстрації Ви автоматично отримаєте поштою свій податковий ідентифікаційний номер (скорочено – ID номер), який потребують Ваш роботодавець та інші органи влади. Не забудьте приладнати Ваше ім'я (яке добре видно) на поштову скриньку.

До того ж, якщо Ви привезете свій автомобіль з рідної країни, Ви повинні зареєструвати його в районному відділі адміністрації KVR протягом трьох місяців. Орган реєстрації транспортних засобів: тел. 089 233-96090

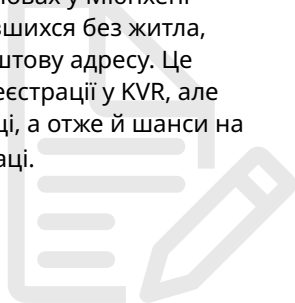
Те ж саме стосується переїзду чи зміни місця проживання: тут Ви також повинні перереєструватися в районному відділі адміністрації протягом двох тижнів.

**Landeshauptstadt München,
Kreisverwaltungsreferat (KVR)**
Ruppertstraße 19,
80337 München,
тел. 089 233-96000 (Bürgerbüro)

Поштова адреса для людей без житла

В різних консультаційних установах у Мюнхені особливо для людей, залишившихся без житла, існує можливість отримати поштову адресу. Це не прирівнюється до адреси реєстрації у KVR, але полегшує доступ до ринку праці, а отже й шанси на успішну інтеграцію в ринку праці.

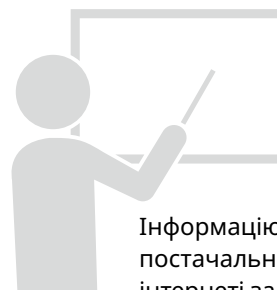
Зняття з реєстрації

Якщо Ви виїжджаєте з Німеччини, будь ласка, одразу зверніться до районного відділу адміністрації (KVR).

Також пам'ятайте про відправлення свідоцтва про зняття з обліку до медичної страхової компанії та інших уряднень. В іншому випадку медична страхова компанія продовжить зняття страхових внесків. Це може призвести до утворення боргу.

4. Вивчення німецької

Якщо Ви працюєте і живете в Німеччині, то знання німецької мови є дуже важливим. Роботодавці, як правило, вимагають хороших мовних навичок. У Мюнхені є приватні як і фінансовані державою інтеграційні курси.

Інтеграційний курс складається з одного мовного курсу й одного орієнтаційного курсу.

Інформацію про курси інтеграції та постачальників курсів можна знайти в інтернеті за адресою: www.bamf.de Або Ви можете отримати консультацію в **AWO в Інформаційному центрі з питань міграції та роботи.**

*Інформаційний центр
AWO з міграції та роботи
Sonnenstraße 12a,
1 поверх,
80331 München,
тел. 089 513 999-32*

5. Робота

Пошук роботи

Першим місцем для шукачів роботи є центр зайнятості.

- > Зареєструйтеся особисто в агентстві, як шукаючий роботу.
- > Або на сайті агентства **www.jobboerse.arbeitsagentur.de**
Також Ви можете скористатися порталами вакансій в Інтернеті або шукати через **ринок праці в газетах.**

Біженці з України можуть отримати більш детальнішу інформацію на сайті:
www.muenchen.de/ukraine

Agentur für Arbeit
(Агенція з працевлаштування)
Kapuzinerstraße 26,
80337 München,
www.arbeitsagentur.de/muenchen

Співбесіда та Документи заяви

Супровідний лист (Вступ)

У супровідному листі поясніть, чому Вас цікавить посада і опишіть, що Ви добре вмієте.

Резюме (CV)

У своєму резюме Ви описуєте Вашу особистість та професійну історію.

Консультацію та підтримку під час пошуку роботи Ви можете отримати в інформаційному центрі AWO з міграції та роботи.

Мета – супроводити Вас, як громадянина/нку ЄС, наприклад з Болгарії чи Румунії або з України на довгострокові соціально захищені робочі умови.

**Інформаційний центр
AWO з міграції та роботи**
Sonnenstraße 12a, 1 поверх,
80331 München,
тел. 089 513 999-32
jobmatching@awo-muenchen.de

Підбір роботи (Job-Matching)

- > допомагає в підготовці документів для співбесіди,
- > консультує з питань трудового законодавства,
- > знаходиться у співпраці з агентством зайнятості та має контакти інших компанії із навчання і спрямовує тих, хто шукає поради, до таких інституцій
- > пропонує підтримку з неважким мовним тренінгом, пов'язаним з потребуємою роботою,
- > супроводжує у підготовці всіх необхідних документів для укладання трудового договору.

Трудовий договір

Як тільки Ви знайшли роботу, запитайте свого роботодавця про письмовий трудовий договір.

Не підписуйте нічого, чого Ви не розумієте. Ми тут для того, щоб допомогти.

Самозайнятість

Самозайнятість означає, що працівник не є зачисленим в штат. Самозайняті працюють самостійно на себе та на свій страх і ризик.

Є два типи самозайнятих:

- > Трейдери або торгорці
- > Фрілансери

Перш ніж почати, отримайте консультацію щодо:

- > Реєстрації самозайнятості
- > Правові форми та податки
- > Страхування
- > Бізнес-план
- > Фінансування та фінансова підтримка
- > Курси та заходи
- > Можливості

Установча консультація міста Мюнхена Безкоштовні консультації для засновників з Мюнхена

тел. 089 23321759 | E-Mail: start@muenchen.de

Базові знання, відеоуроки, контрольні списки,
інформаційний семінар
www.gruenden-muenchen.de

Не є страховими, податковими чи юридичними
консультаціями.

Оформлення приватного підприємства (районному відділі адміністрації (KVR), інформація за:

[stadt.muenchen.de/service/info/
hauptabteilung-iii/10164604/](http://stadt.muenchen.de/service/info/hauptabteilung-iii/10164604/)

Самозайнятість реєструється у податковій через портал ELSTER:

[www.elster.de/elsterweb/infoseite/
unternehmensgruendung](http://www.elster.de/elsterweb/infoseite/unternehmensgruendung)

Безробітність

Якщо Вас звільняють, Ви повинні
зареєструватися, як безробітний у
центрі зайнятості протягом трьох днів та
подати заяву на отримання допомоги по
безробіттю.

Зареєструйтеся вчасно, щоб уникнути блокування.

Підтримку та інформацію щодо трудового
законодавства можна отримати у наступному
консультаційному центрі:

Faire Mobilität (Справедлива мобільність)

Neumarkter Straße 22,
82673 München
тел. 089 513-99018
www.faire-mobilitaet.de/beratungsstellen

6. Визнання дипломів

Щоб підвищити свої шанси на роботу в німецькому ринку, ми рекомендуємо визнати Ваші закордонні дипломи.

Визнання сертифікатів,

Інстанція вільної землі Баварії

Stuttgarter Straße 1, 91710 Gunzenhausen,
тел. 09831 686252

Ви можете скористатися порадою спеціалістів для визнання Вашого диплому. Для цього треба звернутися до: Сервісний пункт з розвитку іноземної кваліфікації

Franziskanerstraße 8, 81669 München

тел. 089 233-40520,

E-Mail: servicestelle-erkennung.soz@muenchen.de

Підтримка при постанові заяви та інформація щодо визнання дипломів **рідною мовою** Ви можете отримати в інформаційному центрі **AWO з міграції та роботи**.

*Інформаційний центр
AWO з міграції та роботи
Sonnenstraße 12a, 1 поверх,
80331 München,
тел. 089 513 999-32*

7. Банківські реквізити

В Німеччині Ви можете здійснювати фінансові операції лише через банк. Ви маєте право на базовий рахунок або кредитний рахунок навіть якщо у Вас ще немає доходів.

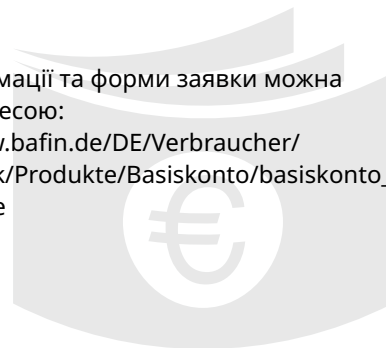
Це право також існує, якщо Ви ще не маєте квартири або не маєте прибутку. Основний рахунок – це такий платіжний рахунок, через який Ви вносите кошти або знімаєте, з можливістю прямого дебетування, банківських переказів та операцій з платіжними картками.

Всі ощадні каси, товарищівські та приватні банки є юридично зобов'язаними відкривати основний обліковий рахунок для кожного.

Більше інформації та форми заявки можна знайти за адресою:

[www.bafin.de/DE/Verbraucher/
Bank/Produkte/Basiskonto/basiskonto_
node](http://www.bafin.de/DE/Verbraucher/Bank/Produkte/Basiskonto/basiskonto_node)

8. Здоров'я

Медичне страхування в Німеччині є обов'язковим: у кожної людини має бути одна медична страховка.

Діти застраховані через своїх батьків.

З міні-джоб до 450 євро Ви не маєте медичного страхування.

Ліміт заробітної плати для міні-джоб збільшиться від 01.10.2022 до 520 євро.

Якщо Ви працюєте на соціальнозахищеній роботі, Ви автоматично застраховані. Зверніть увагу, що деякі медичні страхові компанії в Німеччині вимагають підтвердження періодів попереднього страхування за кордоном.

Коли Ви залишаєте Німеччину, Ви повинні письмово скасувати реєстрацію у своїй німецькій медичній страховій компанії. В іншому випадку Ви зобов'язані продовжувати сплачувати щомісячні внески на медичне страхування в Німеччині.

Вхідний квиток на обов'язкове медичне страхування

Форма E-104 засвідчує періоди страхування, роботи та проживання в інших країнах ЄС.

У Німеччині **форма E-104** також є Вашим вхідним квитком на обов'язкове медичне страхування. Якщо членство в системі обов'язкового медичного страхування в іншій країні ЄС підтверджено за допомогою **форми E-104**, німецький фонд обов'язкового медичного страхування повинен прийняти кожного заявника, який проживає в Німеччині.

Заяву про вступ до страхування необхідно подати протягом трьох місяців після в'їзду.

Люди без медичного страхування можуть бути прийняті в таких інституціях:

- > **Мальтійська медицина для людей без медичного страхування (МММ)**
Streitfeldstr. 1,
81673 München,
тел. 089 43608-550
E-Mail: malteser-medizin-muenchen@malteser.org
www.malteser-muenchen.de

- > **open.med – лікарі світу**
Dachauer Str. 161,
80636 München,
тел. 089 452 076 58
гаряча лінія: 0177 511 69 65
E-Mail: openmed@aerztederwelt.org
www.aerztederwelt.org/muenchen

- > **Clearingstelle з приводу здоров'я - Condrobs e.V.**
Konradstraße 2, 80801 München
тел. 089 716717790
E-Mail: clearing.gesundheit@condrobs.de
www.condrobs.de/einrichtungen/clearingstelle

9. Діти і сім'я

Дитячий садок

Відвідування дитячого садка є в Баварії не є безкоштовним. Консультації та реєстрація проходить в самому дитячому садку.

Пошук місця для догляду за дітьми та онлайн-реєстрація у дитячих садках Мюнхена здійснюється через онлайн-портал **kita finder+** за адресою

<https://kitafinder.muenchen.de/elternportal>

Служба **батьківських консультацій КІТА** підтримує Вас та врахує Вашу індивідуальну сімейну ситуацію щодо відповідного дитячого місця.

- > **Відділ освіти і спорту**
Bayerstraße 28,
80335 München,
тел. 089 233-96771
E-Mail: kita-eltern@muenchen.de

Школа

Зазвичай обов'язкове шкільне навчання у Баварії триває дванадцять шкільних років: воно поділяється на повну форму навчання (дев'ять років) і обов'язкове професійне навчання (три роки) або допрофесійний рік. Усім, кому виповнився 21 рік, більше не потрібно ходити до школи.

Шкільні консультації та реєстрація

- > Департамент освіти і спорту, Міжнародна освітня консультація, Goethestr. 53, 80336 München, тел. 089 233 268 75
- > Державний шкільний консультативний центр Мюнхена, Infanteriestraße 7, 80797 München, тел. 089 558 99 89-60

Ви також можете зареєструвати свою дитину безпосередньо до школи Вашого місця проживання.

У Німеччині існують різні сімейні виплати, такі як **допомога на дитину (Kindergeld)**, **батьківська допомога (Elterngeld)**, **додаткова допомога на дитину (Kinderzuschlag)** та **сімейна допомога (Familiengeld)** (у Баварії). Якщо у Вас виникли запитання або потрібна додаткова інформація, Ви можете звернутися до інформаційного центру **AWO з міграції та роботи**.

10. Консультаційні центри

- > **amiga – Центр кар'єри для міжнародників**
Консультації для міжнародних професіоналів та студентів з пошуку роботи для початківців кар'єри в Мюнхені
Edmund-Rumpler-Str. 13, 80939 München
E-Mail: anmeldung@amiga-muenchen.de
www.amiga-muenchen.de
- > **Управління з питань житла та міграції, Відділ ЖКГ**
Економічна допомога, поради та обслуговування
Franziskanerstraße 8, 81669 München, тел. 089 233 401 05
- > **Інформаційний центр AWO з міграції та роботи**
Консультативні послуги AWO Мюнхен
Підтримка інтеграції в ринку праці
Sonnenstraße 12a, 1 поверх, 80331 München, тел. 089 513 999-29
E-Mail: arbeitsmigration@awo-muenchen.de

- > **Консультаційне кафе, частина проекту AWO Інформаційного центру з питань міграції та роботи.**

День госпітації для шукачів роботи з ЄС у складних ситуаціях

Sonnenstraße 12a, 1 поверх,
80331 München, тел. 089 513 999-32
E-Mail: arbeitsmigration@awo-muenchen.de

- > **Бенедиктинське абатство Святого Боніфація
Консультація для бездомних жінок і чоловіків**

Karlstr. 34, 80333 München,
тел. 089 551 71-300

- > **Навчальні приміщення LH Мюнхен
Огляд усіх можливостей та зустрічей у численних навчальних закладах нашого міста див.:**

[stadt.muenchen.de/service/info/
bildungslokale-bildungsberatung-
in-den-stadtteilen/10257465/n0/](http://stadt.muenchen.de/service/info/bildungslokale-bildungsberatung-in-den-stadtteilen/10257465/n0/)

- > **Освіта замість жебрацтва, відділ інтеграції Карітас**

Поради рідною мовою для громадян ЄС з Румунії та Болгарії

Lämmerstraße 3, 80335 München,
тел. 089 551 698 27

E-Mail: ramona.sisu@caritasmuenchen.de

- > **Міграційна консультація Карітас**

Arnulfstraße 83, 80634 München

тел. 089 724499 200

E-Mail: migrationsberatung@
caritasmuenchen.de

- > **DGB Fair Mobility Мюнхен**

Позасудова консультація з питань
трудового права

Neumarkter Straße 22, 82673 München

тел. +49 89 51399018 (болгарська)

+49 89 51242772 (болгарська)

E-Mail: muenchen@faire-mobilitaet.de

www.faire-mobilitaet.de/beratungsstellen

- > **Edinstvo e. V. Болгарська асоціація самопомочі**
Консультації, обмін, курс орієнтації для болгар у Мюнхені, ігрові та навчальні групи для дітей, Постійні жіночі, молодіжні зустрічі і клуби людей похилого року
Bergmannstraße 46, 80339 München,
E-Mail: info@edinstvo.de

- > **Євангельсько-лютеранська Деканатський район Мюнхена. Грецький будинок консультування та душпастирство**
Центр євангельської міграції
Bergmannstraße 46, 80339 München,
тел. 089 508 088 12
E-Mail: emz.muenchen@elkb.de

- > **Євангельські та католицькі вуличні станції**
Центр екстреної допомоги, консультації та посередництва для людей, які потребують допомоги цілодобово
Bayerstraße 10 а, головний вокзал – платформа 11,
80335 München, тел. 089 59 45 76
E-Mail: info@bahnhofsmision-muenchen.de

- > **Консультаційний центр ЯДВІГА**
Центр захисту прав постраждалих та жертв торгівлі жінками
Консультації для жінок десятима мовами
Schwanthalerstraße 79, 80336 München,
тел. 089 385 344 55
E-Mail: muenchen@jadwiga-online.de

- > **FamAra**
Міграційна консультація для сімей без житла з ЄС
Rosenheimer Str. 125, 81667 München,
тел. 089 450 296 37
E-Mail: famara@hilfswerk-muenchen.de

- > **Жіночий притулок Карла 51**
Пункт прийому та відділення невідкладної допомоги для жінок (також з дітьми)
Karlstraße 51, 80333 München,
тел. 089 549 15 10
E-Mail: karla51@hilfswerk-muenchen.de

- > **Молодіжна міграційна служба спільно з Innere Mission München e.V., IG – Ініціативна група e.V. та АКА – Активно з міжкультурним обміном e.V.**
Bad-Schachener-Str. 2a, 81671 München
тел. 089 189 4957 15
E-Mail: jmd@aka-muenchen.de

- > **Madhouse (божевільня)**
Освітні консультації для пар та сімей синті та рома
Співпраця з юристом, ініціатива громадянської позиції для болгар і румунів
Landwehrstraße 43, 80336 München,
тел. 089 716 722 250-0
E-Mail: info@madhouse-munich.com

- > **Мальтійська медицина**
Безкоштовне амбулаторне лікування та невідкладна стоматологічна допомога для людей без медичного страхування
Streitfeldstraße 1, 81673 München,
тел. 089 43608-550
E-Mail: medizin-muenchen@malteser.org

- > **Соціальна консультація міграційної служби Мальти**
Консультація та підтримка з суспільних, соціальних та юридичних питань щодо аспектів інтеграції мігрантів та тих, хто шукає захисту.
Streitfeldstraße 1, 81673 München,
тел. 089 43608/-550; -552; -553;
-554 або -555
E-Mail: migrationsberatung.muenchen@malteser.org

- > **Marikas, Консультаційний центр для проданих чоловіків**
Консультація, контактний пункт з денним перебуванням
Dreimühlenstraße 1, 80469 München,
тел. 089 725 90 84
E-Mail: marikas@hilfswerk-muenchen.de

- > **Міграційна консультація в Obergiesing**
Міграційні консультації для дорослих
Plecherstraße 6, 81541 München,
тел. 089 62 02 16-20/-23/-24/-26
E-Mail: sozialdienst.migration@awo-muenchen.de

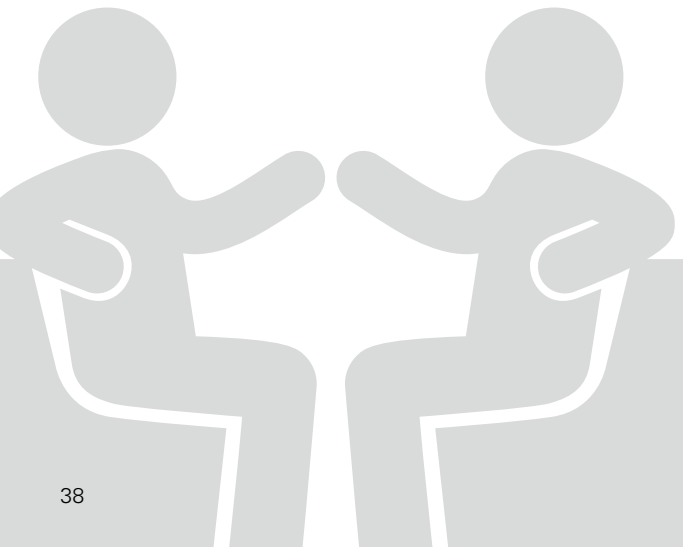
- > **Міграційний міжнародний консультативний центр міста Мюнхена**
Міграційні консультації для дорослих
Goethestraße 53, 80336 München,
тел. 089 550 57 67-0
E-Mail: Ibz@brk-muenchen.de
- > **Міграційна служба BRK-KV Мюнхенської міграційні консультації для дорослих**
Goethestraße 53, 80336 München,
тел. 089 53 73 42
E-Mail: Ibz@brk-muenchen.de
- > **Мімікрія, консультативний центр проданих для дівчат і жінок**
Поради та підтримка (неважливо якого громадянства та візового статусу)
Dreimühlenstraße 1, 80469 München,
тел. 089 725 90 83
E-Mail: mimikry@hilfswerk-muenchen.de

- > **open.med – лікарі світу**
Безкоштовна та анонімна медична допомога та консультації для людей без медичного страхування та/або візового статусу
Dachauer Str. 161, 80636 München,
тел. 089 452 076 58
гаряча лінія. 0177 511 69 65
E-Mail: openmed@aerztederwelt.org
www.aerztederwelt.org/muenchen
- > **otto&rosi**
Відкриті вистрічі «Схід» для бездомних людей або людей, яким загрожує бездомність
Rosenheimer Str. 128 d, 81669 München
тел. 089 277 811 52
E-Mail: otto-rosi@awo-muenchen.de
- > **Schiller 25**
Міграційна консультація для бездомних (Консультативний центр та нічний притулок)
Destouchesstraße 89, 80796 München,
тел. 089 36 00 62 60
E-Mail: schiller-25@hilfswerk-muenchen.de

> **SGRIM e. V. Німецько-румунське товариство інтеграції та міграції**

Інтеграція та юридичні консультації, обмін, курси з орієнтування для румун у Мюнхені, ігрові та навчальні групи для дітей, постійні жіночі, молодіжні зустрічі і клуби людей похилого року, румунська школа

E-Mail: info@sgrim.de

11. Важливі адреси та номери телефонів

Огляд усіх представників консульств у Баварії можна знайти за адресою:

www.bayern.de/staatskanzlei/die-welt-in-bayern

Поліція (Polizei): 110

Пожежно-рятувальна служба

(Feuerwehr und Rettungsdienst): 112

Ця брошура виникла в співробітництві з

**BSV Edinstvo e. V. -
Болгарською
асоціацію
самопомоги**

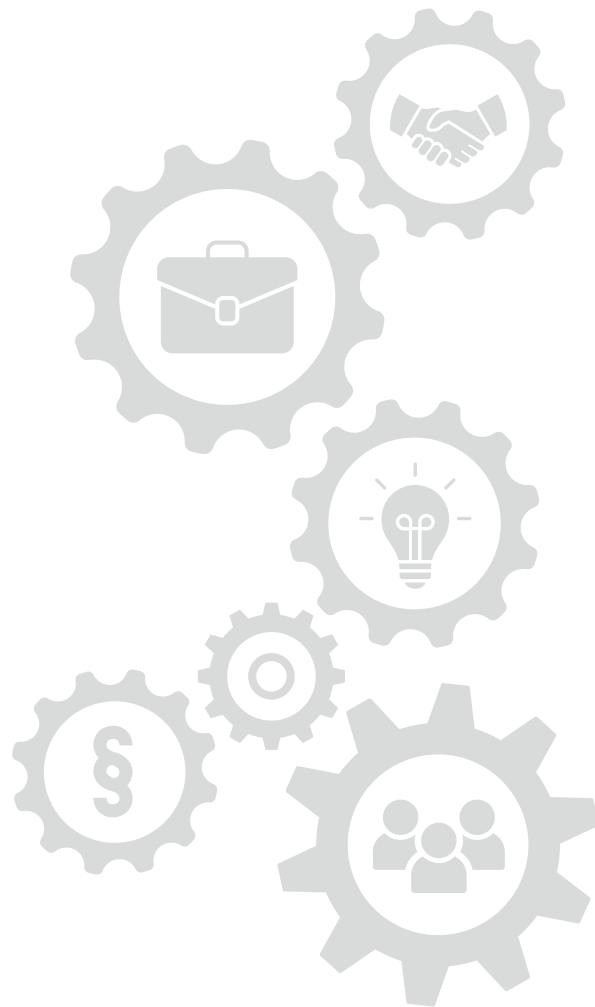
**Справедлива
мобільність**

**Інформаційним
центром з міграції
і роботи**

**SGRIM e. V. -
Німецько-румунське
товариство з
інтеграції та міграції**

Службова інформація - „Робота в Мюнхені“

Редактор

Головний земельний центр міста Мюнхена
Реферат з роботи та економіки
Міська політика зайнятості та кваліфікації
Herzog-Wilhelm-Straße 15, 80331 München

www.muenchen.de/mbq

червень 2022 року

Випуск No352

Надруковано на

100% переробленому папірі

Звітність та переклад

Bülent Bulut, Laura Cozma, Kateryna Khorsun,
Dimitrina Lang, Maria Lie-Steiner, Sevghin Mayr,
Ivelina Petrova, Raphael Schulz, Savas Tetik

Редактор

Stefanie Habichtobinger
E-Mail: mbq@muenchen.de

Для створення брошури були використані такі джерела:

Національна рада DGB (ред.): «Знання є захист!», Берлін 2019;

Портал міста Мюнхена: www.muenchen.de;

Haufe: www.haufe.de/personal/entgelt/minijob-border_78_479516.html (19.04.22);

РЕГЗАМ (Хр.): «Еміграція з Півдня і Східна Європа - консультації та допомога в Мюнхені», 2-ге видання, Мюнхен 2017;

Федеральне міністерство внутрішніх справ (ред.): Ласкаво просимо до Німеччини - Інформація для іммігрантів, Берлін 2021.

